

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bielecki

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania U. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o składki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 26 lutego 2025 r.,

zażalenia odwołującej się Spółki na wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 14 sierpnia 2024 r., sygn. akt III AUa 875/23,

I. oddala zażalenie,

**II. zasądza od U. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z
siedzibą w B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Oddziału w B. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych, wraz
z odsetkami, o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c. - tytułem zwrotu
kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

D.S.

Leszek Bielecki Jarosław Sobutka Agnieszka Żywicka

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
postanowieniem z 31 maja 2023 r. (sygn. akt VI U 1568/22) wydanym w sprawie U.
sp. z o.o. z siedzibą w B., przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w B. o składki, na skutek odwołania U. Spółki z o.o. z siedzibą w B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy z 25 kwietnia 2022 r.:

- nr: 040000/830/060002/2021/[...]71/2022;
- nr: 040000/830/060002/2021/[...]55/2022;
- nr: 040000/830/060002/2021/[...]88/2022;
- nr: 040000/830/060002/2021/[...]64/2022;
- nr: 040000/830/060002/2021/[...]91/2022;
- nr: 040000/830/060002/2021/[...]93/2022;
- nr: 040000/830/060002/2021/[...]54/2022;
- nr: 040000/830/060002/2021/[...]68/2022;
- nr: 040000/830/060002/2021/[...]30/2022;

postanowił:

1. podjąć zawieszone postępowanie;
2. uchylić zaskarżone decyzje i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy;
3. zasądzić od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy na rzecz odwołującej U. sp. z o.o. z siedzibą w B. kwotę 6.030 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji organu rentowego, Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 14 sierpnia 2024 r. (sygn. akt III AUa 875/23), uchylił zaskarżony wyrok (tak w sentencji wyroku) w pkt 2 oraz 3 i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Zażalenie na wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wywiódł odwołujący, zaskarżając judykat w całości, zarzucając, że wyrok został wydany z naruszeniem (błędym zastosowaniem) art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 477^{14a} k.p.c. przez uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przy zniesieniu wyłącznie postępowania sądowego, mimo iż nieważnością dotknięte było postępowanie administracyjne, a zaskarżone decyzje nigdy nie zostały doręczone zainteresowanym.

W związku z powyższym, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, a ewentualnie, gdyby Sąd Najwyższy uznawał to za możliwe przy odpowiednim stosowaniu art. 398¹⁶ k.p.c. - uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji organu rentowego. Ponadto skarżący wniósł o obciążenie organu rentowego kosztami zastępstwa procesowego, poniesionymi przez odwołującego w niniejszym postępowaniu wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie odwołującego, organ rentowy wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wywiedzione w niniejszym postępowaniu zażalenie nie jest uzasadnione.

Z analizy motywów zaskarżonego wyroku wyraźnie wynika, że za przyczynę wydania w sprawie wyroku kasatoryjnego Sąd Apelacyjny uznał nierozpoznanie istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.). Wypada zatem przypomnieć, że „nierozpoznanie istoty sprawy” w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. polega na poprzestaniu na błędnym przyjęciu przez sąd pierwszej instancji przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie (prekluzja, przedawnienie, potrącenie, brak legitymacji, prawo zatrzymania itp.) albo na zaniechaniu zbadania (w ogóle) materialnej podstawy żądania, niezbadaniu podstawy merytorycznej dochodzonego roszczenia albo całkowitym pominięciu merytorycznych zarzutów pozwanego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999 nr 1, poz. 22; z dnia 28 października 1999 r., II CKN 521/98, LEX nr 50700; z dnia 28 listopada 2000 r., IV CKN 175/00, LEX nr 515416; z dnia 8 listopada 2001 r., II UKN 581/00, LEX nr 567859; z dnia 6 grudnia 2001 r., I PKN 714/00, OSNP 2003 nr 22, poz. 544; z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 nr 3, poz. 36, z glosą E. Rott-Pietrzyk; z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1298/00, LEX nr 80271; z dnia 2 października 2002 r., I PKN 482/01, LEX nr 577445; 25 listopada 2003 r., II CK 293/02, LEX nr 151622; z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, LEX nr

178635; z dnia 17 kwietnia 2008 r., II PK 291/07, LEX nr 837059; z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 661/09, LEX nr 737251).

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nierozpoznanie istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.) polega też na nierozpoznaniu przez sąd pierwszej instancji sprawy w zakresie objętym decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2007 r., III UK 20/07, OSNP 2008 nr 17-18, poz. 264 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r., III UZ 2/17, LEX nr 2254783). Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w tych sprawach jest bowiem wyznaczony w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601), a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, określonego zakresem odwołania od decyzji organu rentowego do sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2020 r., III UK 387/19, LEX nr 3224737 i powołane tam orzecznictwo).

Zdaniem Sądu Najwyższego, rację ma Sąd drugiej instancji uznając, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy w wyżej przedstawionym rozumieniu tej przesłanki, uzasadniającej wydanie wyroku kasatoryjnego. Zdaniem Sądu drugiej instancji, Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż jego orzeczenie nie odnosiło się do tego, co było przedmiotem sprawy. Sąd ten zaniechał zbadania materialnej podstawy roszczenia. Sprawa ponadto wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości odnośnie okoliczności faktycznych związanych z wykonywaniem przez S. M., Y. M., G. P., O. S., I. K., O. K., M. S., A. S. i R. R. umów zlecenia u płatnika składek U. spółka z o.o. oraz ustalonej podstawy wymiaru składek i kwoty składek.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia, a o kosztach postępowania orzeczono na § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

[SOP]

[a.t]